

MML
MAAN-
MITTAUS-
LAITOS

Tilusjärjestelyn mahdollisuudet

Tilannekatsaus Vieremän ja Kiuruveden tilusjärjestelyihin
20.8.2026

Visa Korhonen, Hannu Oja, Miikka Ketonen ja Hermann Hentunen
Maanmittauslaitos

MML
MAAN-
MITTAUS-
LAITOS

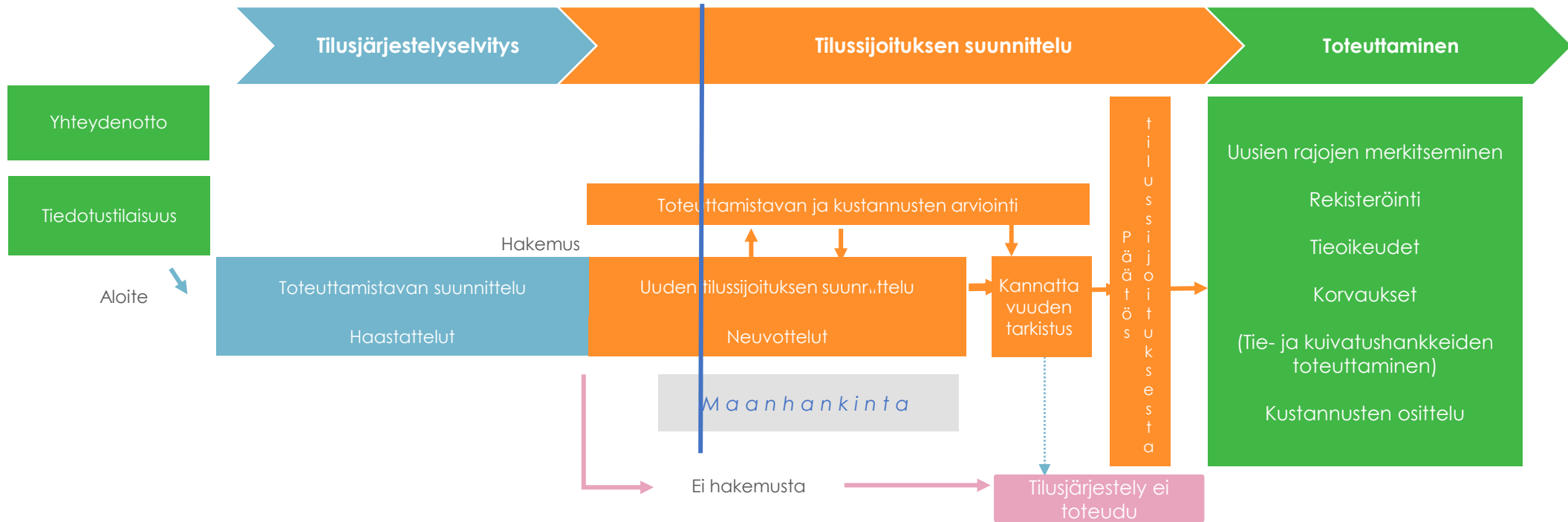
Elävä maaseutu ja kannattava maatalous – kaikkien etu

Miksi mukana tilusjärjestelyssä?

- Räätelöity yhteistyöhanke – maanomistajat, maaseudun toimijat, Maanmittauslaitos
- Tilusjärjestely on investointi tulevaisuuteen
 - Kustannukset alas, satotaso ylös, jaksaminen – työmäärä vähenee
- Alue säilyy elinvoimaisena ja kehittyy – positiivinen vire kaikille
- Taataan jatkuvuus maatiloilla
 - Isommat lohkot, joissa kuivatus ja tiestö kunnossa
 - Peltojen arvo säilyy ja kasvaa
 - NykYTEknologian hyödyntäminen
 - Kuivatus ja tiestö on oltava kunnossa ilman tilusjärjestelyäkin, ei ylimääräinen kustannus
- Liikenneturvallisuus paranee
- Ilmastohyödyt, ympäristön kuormittuminen vähentyy
- Edistetään elintarvikeomavaraisuutta/huoltovarmuutta

Tilusjärjestelyn eteneminen

Tilusjärjestelyselvitys

- Maksuton selvitys maanomistajille
- Selvitetään:
 - Alueen nykytilanne ja muutosmahdollisuudet tilusrakenteen parantamiseksi
 - Maanomistajien toiveet ja mielipiteet
 - Mahdollisuudet vaihtoihin, maan myyntihalukkuus, aluerajaus
 - Yhteiskunnalliset vaikutukset: ilmasto, vesistö, liikenneturvallisuus...
- Arvioidaan mahdollisen hankkeen kustannukset ja hyödyt
- Maanomistajat päättävät hakevatko he varsinaista tilusjärjestelyä

Tilusjärjestely

- Lähtökohtana maanomistajien tarpeet, pyrkimys suurempiin lohkokokoihin
 - Hankealue ja tapa tehdä voi vaihdella kylän/alueen ja tarpeen mukaan
- Pellot pyritään vaihtamaan lähemmäs talouskeskusta
- Tutkitaan mahdollisuus vaikuttaa vesistöjen ja ympäristön tilaan
 - Mm. säätösalaoitus, kosteikot ja turvepeltojen käyttö
- Vaihdot tilusjärjestelyssä – ei vaihtokirjoja, ei veroseuraamuksia, ei lohkomisia, ei lainhuutokuluja
- Valtion tuki ja rahoitus sekä maanostotoiminta

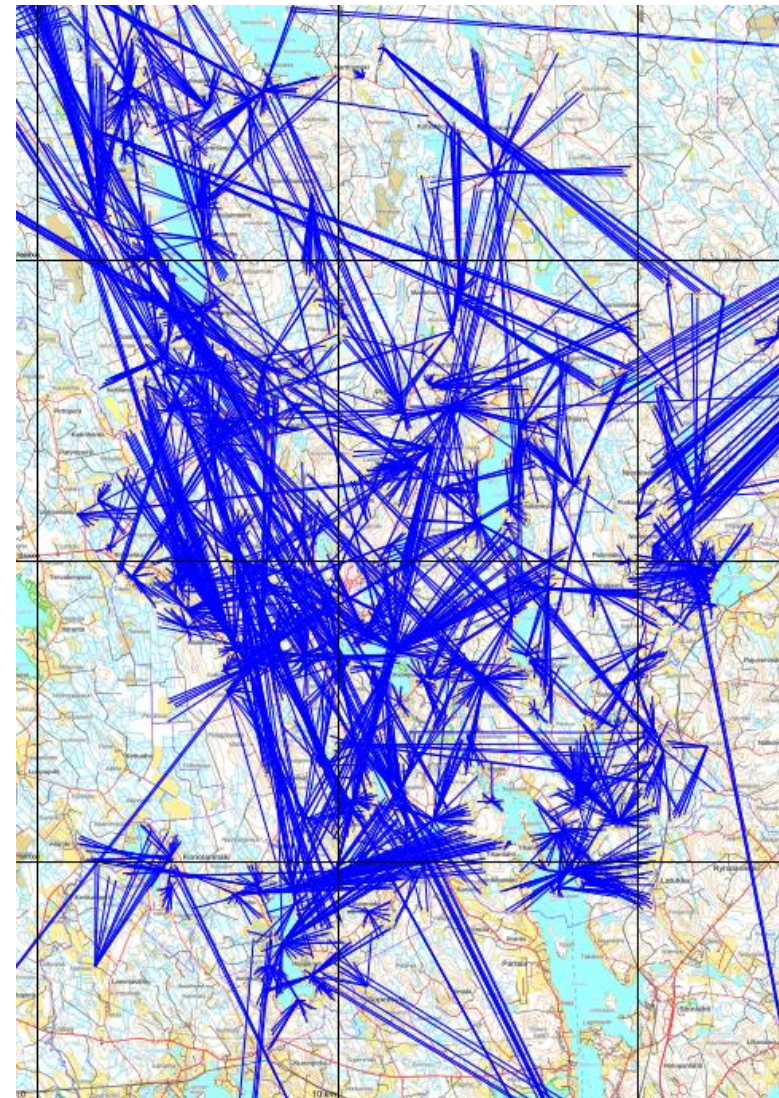
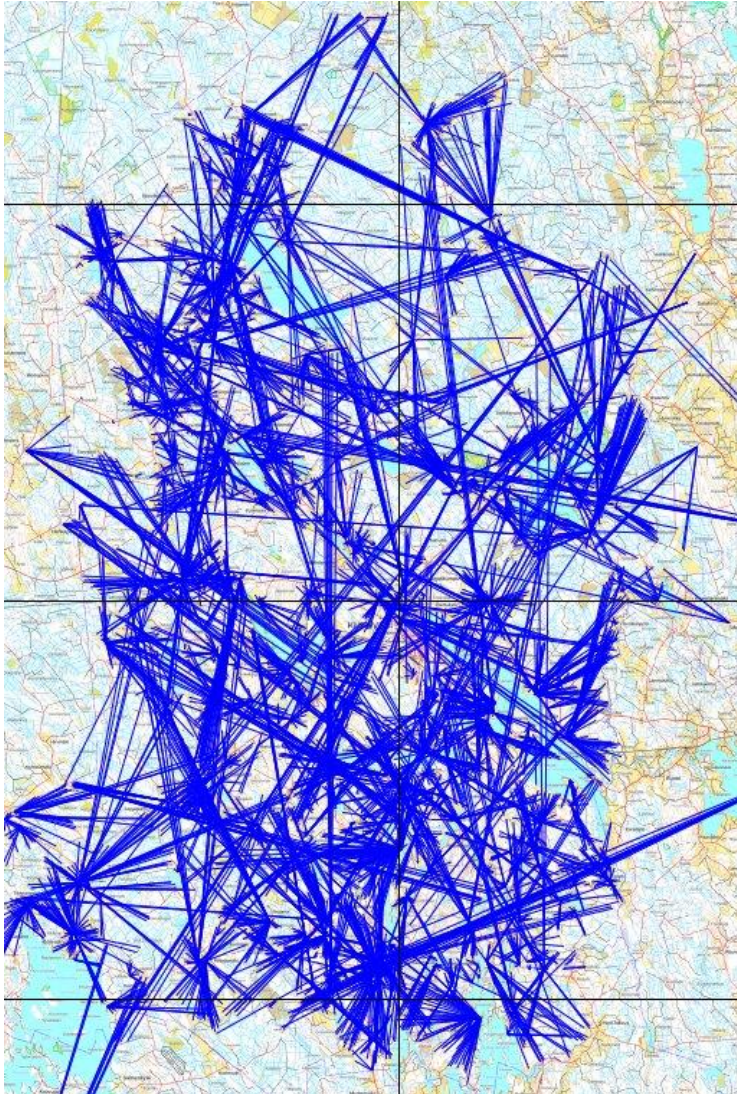
Tilusjärjestelyn rahoitus

- Tilusjärjestelyä edeltävä selvitys on ilmainen maanomistajille.

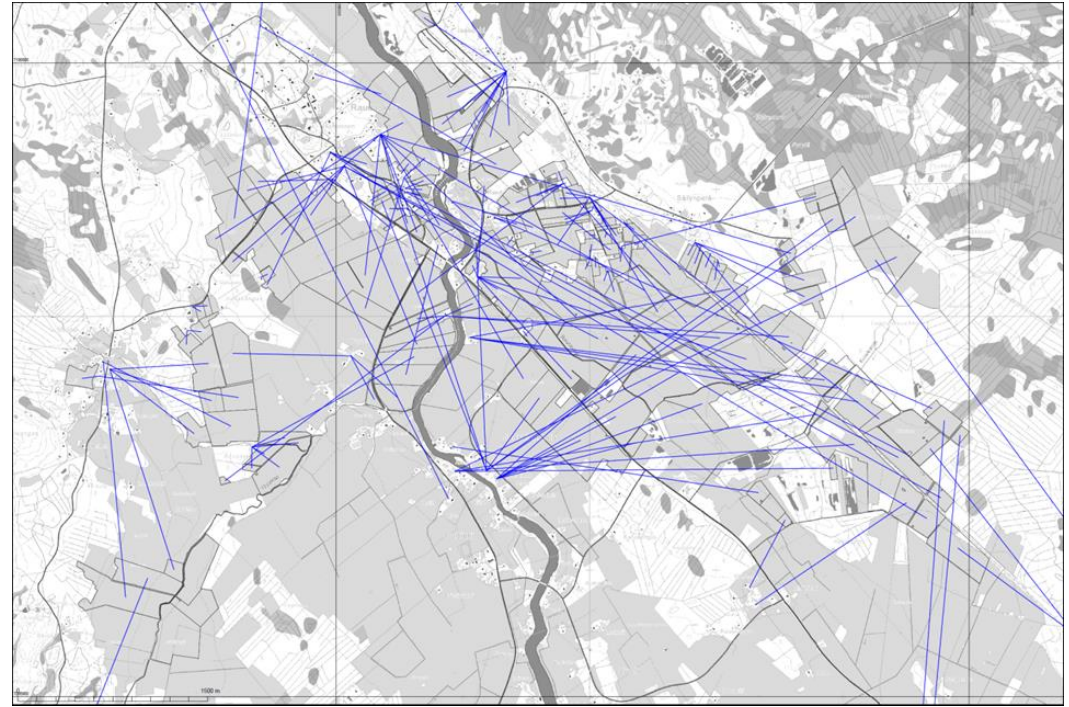
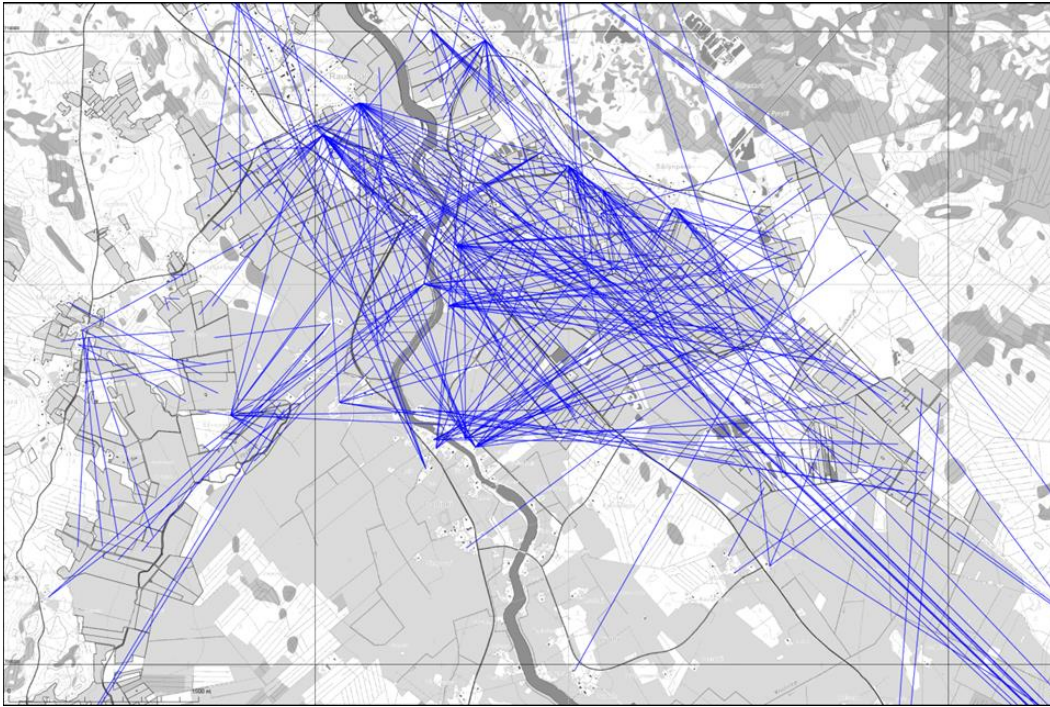
Tilusjärjestelytoimitus

- Tilusjärjestelyn edellytysten ja laajuuden selvitys on ilmainen maanomistajille.
- Tilusjärjestelyn edellytys- ja laajuuspäätöksen jälkeisestä työstä asianosaiset maksavat 25 %
 - Mm. uuden tilussijoituksen lopullinen suunnittelu, uusien rajojen merkitseminen, lopulliset tieoikeudet, korvaukset ja kustannukset
- Tilusjärjestelyn vaatimista välttämättömistä tie- ja vesienhallintatöistä asianosaiset maksavat (50%)
- Tuki edellyttää tuensaajan kirjallista hakemusta

Maatalousliikenne Kiuruvedellä ja Vieremällä

Esimerkki liikenteen muutoksista

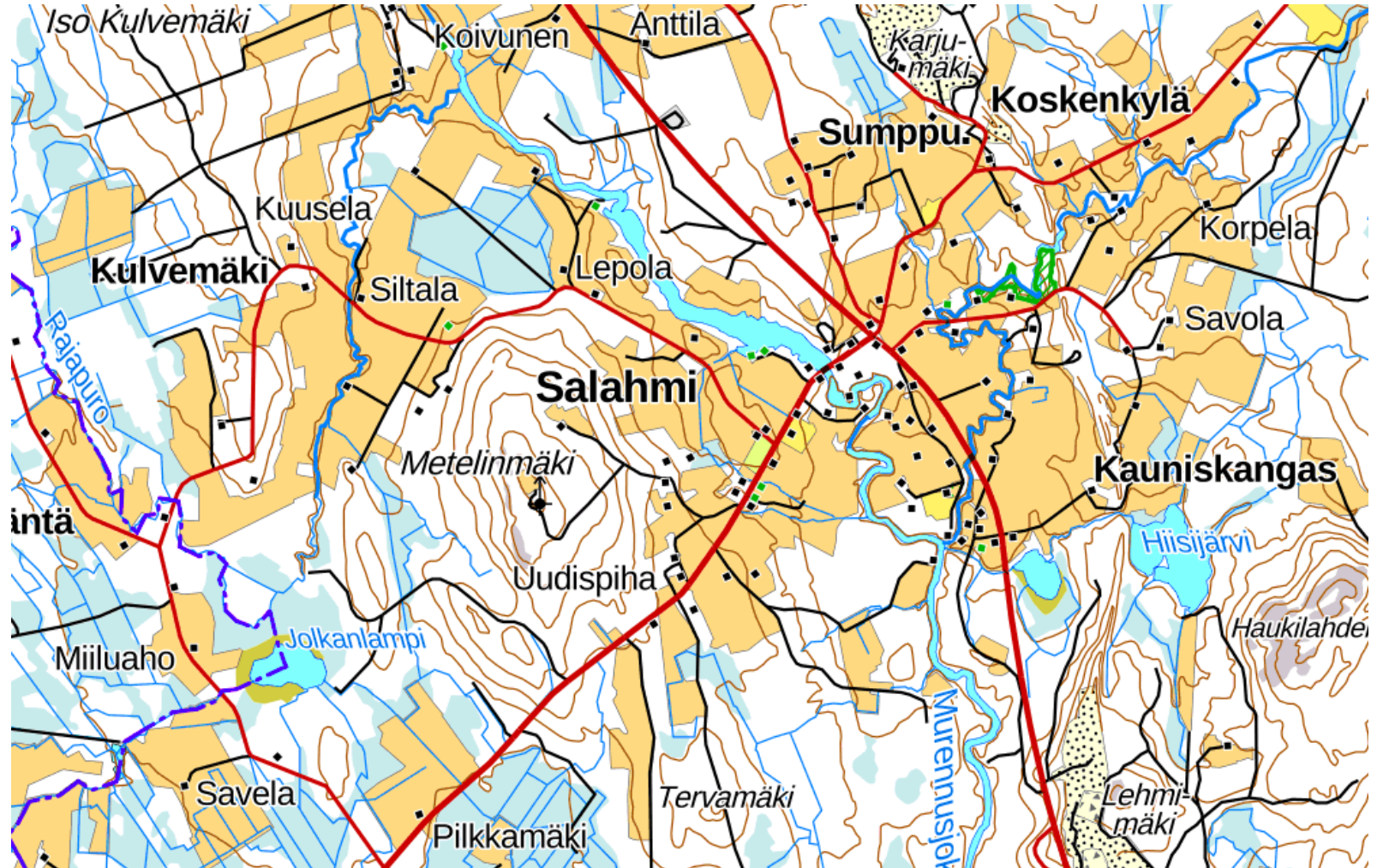
Ylivieskan Raudaskylällä vaihdettiin 406 ha > 8406 km ja 369 h vähemmän viljelysliikennettä vuodessa!!

Vieremän tilusjärjestely

- Varsinainen tilusjärjestely käynnistyi keväällä 2025
- Vuoden 2025 aikana valtio osti Vieremältä 30 hehtaaria peltoa
- Kesällä 2025 ja keväällä 2026 tiedote tilusjärjestelystä yli 300 maanomistajalle
 - Sekä aktiivituloille että maansa vuokranneille; yhteensä 10 yhteydenottoa
- Keväällä 2026 järjestettiin haastatteluja
 - Puolet kutsutuista ei tullut paikalle
- Näyttää siltä, että vaikuttava tilusjärjestely vaatisi sekä lisää kiinnostuneita tiloja, että lisää valtion maanhankintaa

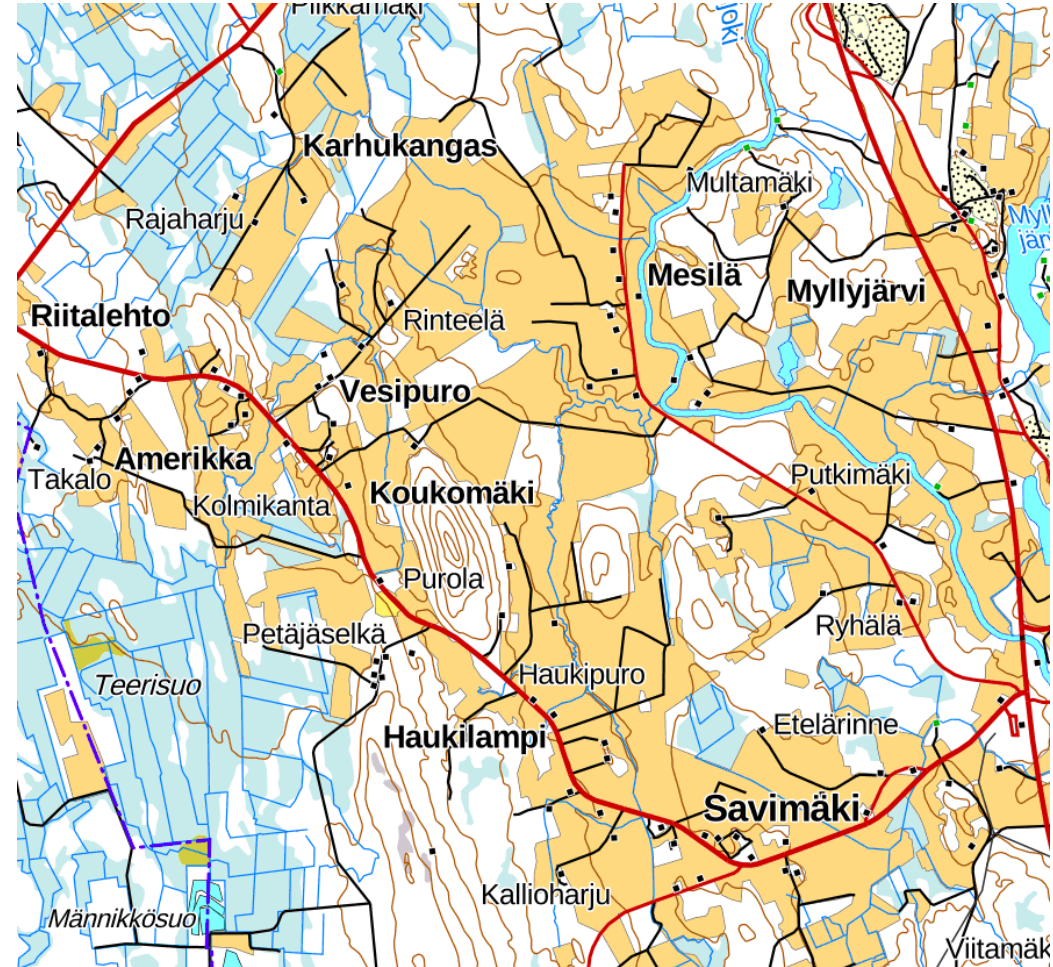
Salahmi

- Useampi kiinnostunut tila
- Potentiaalia olisi isompiinkin vaihtoihin

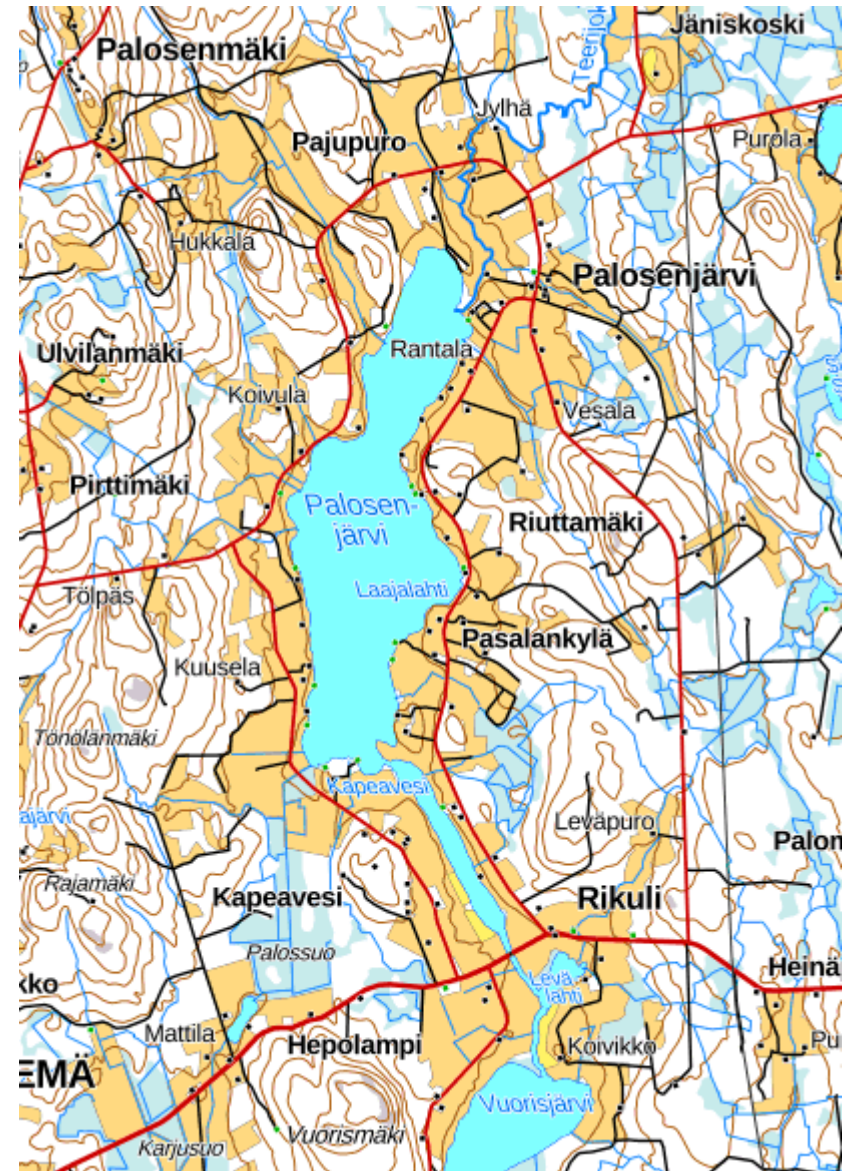
Savimäki ja Amerikka

- Useita kiinnostuneita tiloja
- Onnistuneet vaihdot vaatisivat maanhankintaa joko alueelta tai muualta

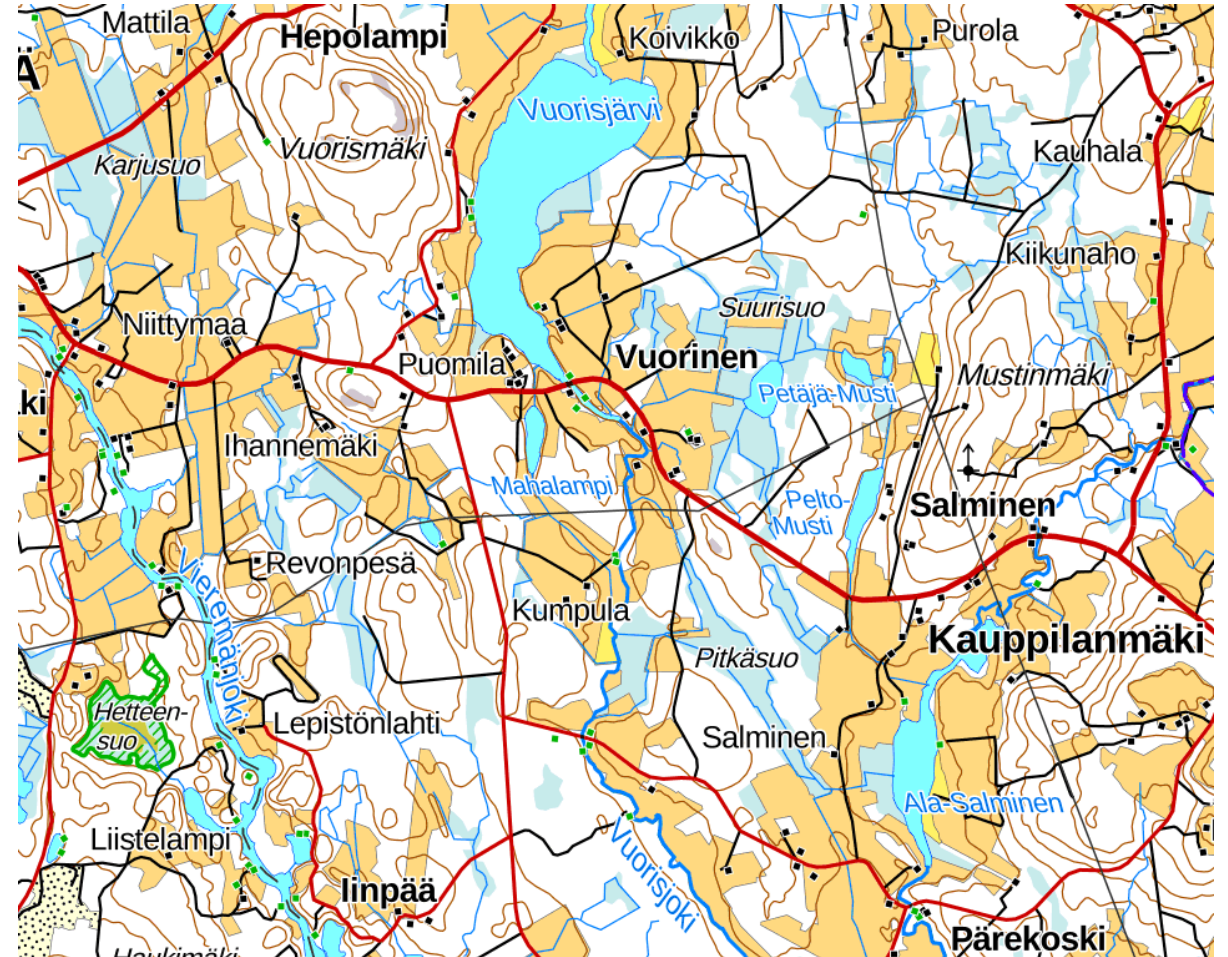
Palosenjärvi ja Rikuli

- Alueella useita kiinnostuneita tiloja
- Suurempiinkin muutoksiin olisi mahdollisuuksia

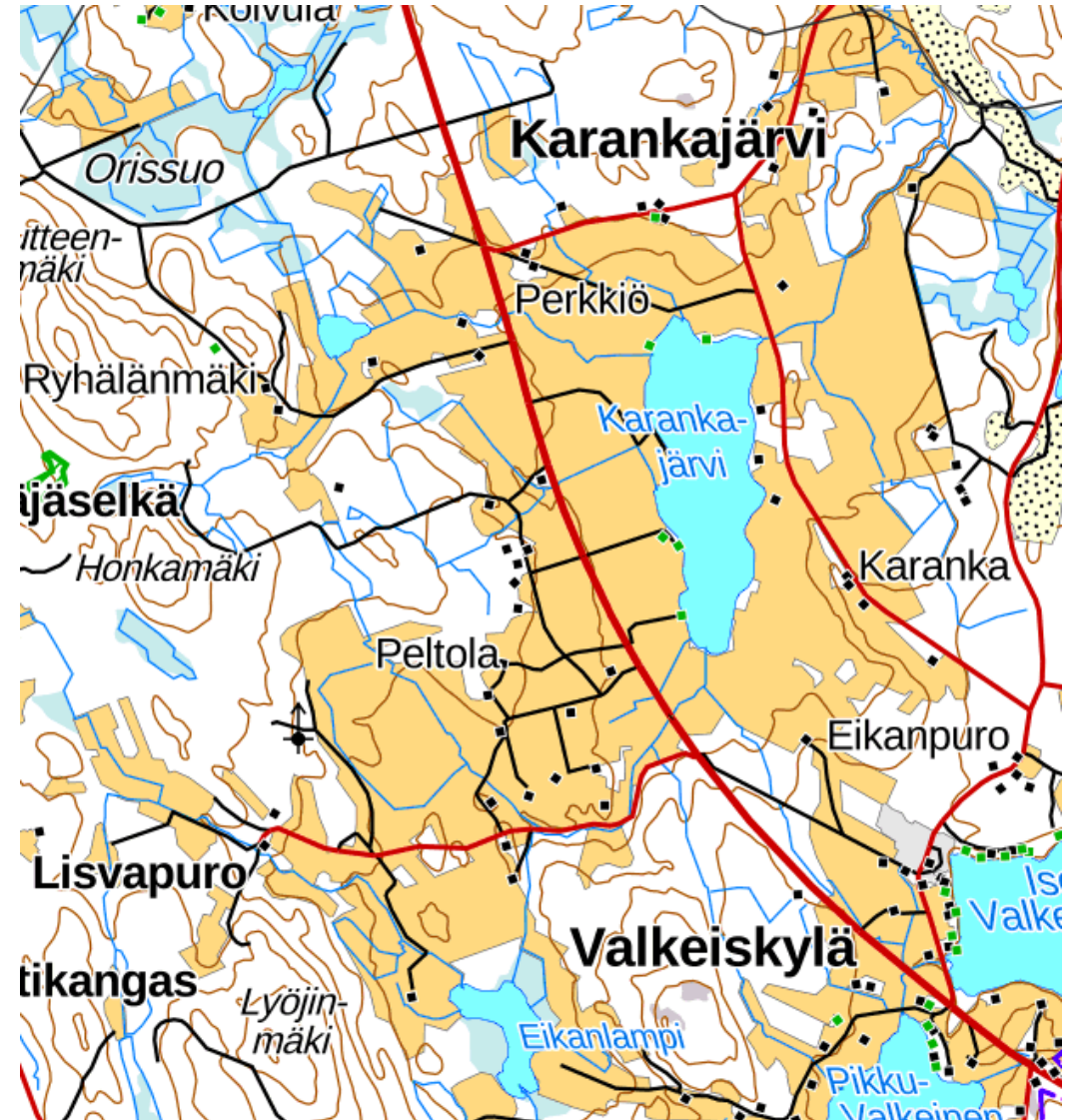
Karjusuo-Kauppilanmäki

- Alueella useita kiinnostuneita tiloja
- Suuremmat vaihdot vaatisivat maanhankintaa

Karankajärvi

- Neljä kiinnostunutta tilaa
- Potentiaalia olisi runsaasti
- Tarvittaisiin mukaan muita tiloja
- Maanhankinta Karankajärveltä mahdollistaisi isoja vaihtoja muualla

Muita alueita

- Lisäksi yksittäisiä kiinnostuneita tiloja on Iisalmen suuntaan sekä Pyöreellä ja Rotimojoella
- Tässä vaiheessa ei esittää vaihtoja

Kiuruveden tilusjärjestely

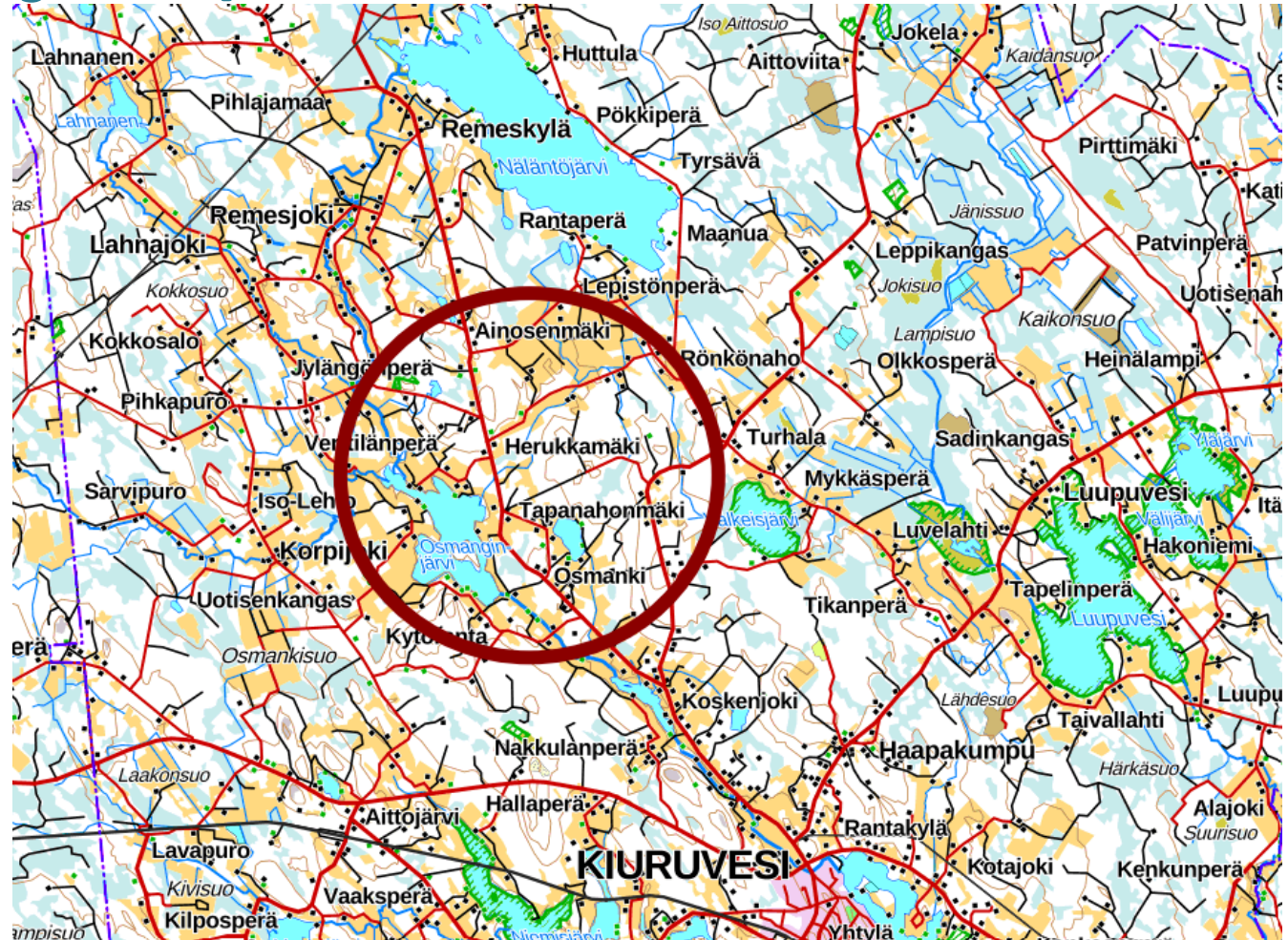
- Tilusjärjestelyselvitys 2023-2024
- Mielenpitoita tiedusteltu kyselyillä ja haastatteluilla yli 5 ha peltoa omistavilta n. 500 maanomistajalta.
Vastauksia saatiin yli 130 maanomistajalta, joilla n. 8000 ha peltoa omistuksessa.
- Kiinnostusta tilusjärjestelyä kohtaan on ja kiinnostuneilla tiloilla on paljon peltoa.
- Selvitys esiteltiin keväällä 14.3.2024. Paikalla 19 maanomistajaa. Kutsuttu kiinnostuneet n. 80 maanomistajaa.
- Tilusjärjestelyn onnistuminen edellyttää maanomistajien aktiivisuutta ja oikeista paikoista tehtävää valtion maanhankintaa

Kiuruveden tilusjärjestely

- Toimituksen hakijoina 23 maatilaa
- Hakijoita haastateltu keväällä 2025
- Peltopankki-pilottihankkeeseen liittyen kartoitettu potentiaalisia kosteikkokohteita ELY:n kartta-aineistojen perusteella
 - Yksi maakauppa toteutettu. Vaihtomaa kosteikkokohteen toteuttamiseksi.
- Potentiaalisia vaihtoja suunnitteilla yht. n. 100 ha

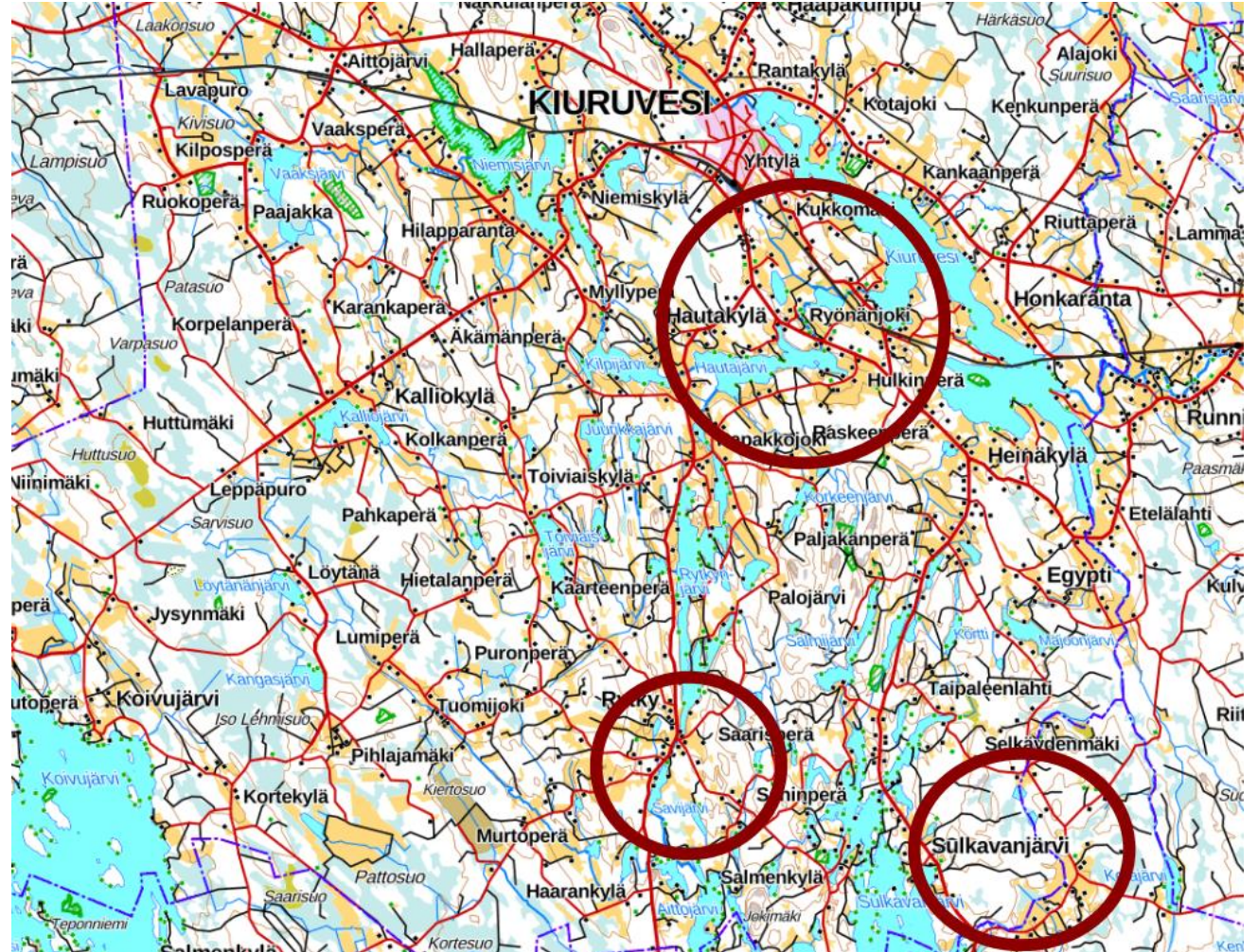
Kiuruveden pohjoispuoli

- Korostetuilla alueilla on vaihtoja suunnitteilla
- Mahdollisuuksia myös muilla alueilla, jos lisää kiinnostuneita tiloja saadaan mukaan

Kiuruveden eteläpuoli

- Korostetuilla alueilla on vaihtoja suunnitteilla
- Mahdollisuuksia myös muilla alueilla, jos lisää kiinnostuneita tiloja saadaan mukaan

Vieremän ja Kiuruveden mahdollisuudet ja haasteet

- Kiinnostuneita aktiivituloja on jonkin verran ja heillä paljon peltoa
 - Vaihtoihin ollaan kuitenkin valmiita vain tiettyjen palstojen osalta
- Potentiaalia tilusjärjestelylle olisi usealla alueella
 - Usein ne vaihtojen kannalta tärkeät maanomistajat ovat yhä tavoittamatta
- Pitkän matkan kulkuja voitaisiin vähentää
 - Kaukana on kuitenkin usein suuria kokonaisuuksia
- Maanomistajat melko passiivisia
- Selvitysten mukaan paljon potentiaalia kosteikoille
- Alueet laajoja
 - Vaihtokohteiden sijainnit ja pinta-alat eivät aina kohtaa

Vieremän ja Kiuruveden mahdollisuudet ja haasteet

- Maanomistajia pitäisi vielä aktivoida tilusrakenteen kehittämiseen,
 - Nyt ainutkertainen mahdollisuus tilusrakenteen parantamiseen (mm. lohkokoon kasvattamiseen ja talouskeskusetäisyyksien lyhentämiseen).
 - Jos jatkajaa ei ole tiedossa tai pellot vuokralla, niin tilusjärjestelyn yhteydessä maan myyminen valtiolle edesauttaa jatkavien tilojen rakenteen parantamista.
 - Myynnissä valtiolle on myös huomattava veroetu
 - **Jos maanomistajan tilusrakenteessa on kehittämisen varaa, niin rohkeasti yhteyttä tilusjärjestelyjen tekijöihin muutosmahdollisuuksien selvittämiseksi.**
 - Vieremä: Hermann Hentunen, p. 050-4499514, hermanni.hentunen@maanmittauslaitos.fi
 - Kiuruvesi: Hannu Oja, p. 0400-677159, hannu.oja@maanmittauslaitos.fi tai Miikka Ketonen, p. 050-3003279, miikka.ketonen@maanmittauslaitos.fi

Tunnetemme Maan – turvaamme tulevaisuutta

